

ДУШАНБЕ, 08.03.2021 /АМИТ «Ховар»/. Дар солҳои Истиқлоли давлатӣ макоми занони тоҷик маҳз бо талошу ғамхориҳои бевоситаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷомеа баланд гардида, мавқеи онҳоро Ҳукумати мамлакат дар татбиқи сиёсати иҷтимоии давлат доимо дастгирӣ менамояд. Кабули якҷанд стратегияву барномаҳои давлатӣ дар ин самт амалӣ гардида, барои фаъолияти занон имконияти васеъ фароҳам оварда шудаанд. Хусусан дар солҳои Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон занон дар рушди мақомоти судӣ нақши босазо гузоштаанд.

Ба шарафи Рӯзи Модар Раиси Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон Мавлуда Каландарзода дар суҳбат ба хабарнигори АМИТ «Ховар» чунин иброз дошт: «Агар гӯем, ки баланд гардидани мақому манзалати бонувони тоҷик дар ҷомеаи муосир, дастгириву ҷалби онон дар ҳаёти иҷтимоиву иқтисодӣ ва сиёсии кишвар неъматҳои Истиқлоли давлатӣ аст, иштибоҳ намекунем, зеро бо шарофати соҳибхитёр гардидан Тоҷикистон мустақилона шаклу роҳҳои идоракунии давлатӣ, сиёсати қорбариро муайян намуда, баробарии мардону занонро дар сатҳи Қонуни олии мамлакат ҷой дод. Тоҷикистон аз кишварҳои пасошӯравие мебошад, ки баробарӣ соҳибхитёр гардидан баҳри ба тасвиб расонидани Конвенсияи СММ «Дар бораи барҳам додани тамоми шаклҳои таъбиз нисбат ба занон» рӯ овард. Яъне, аз ҷиҳати солҳои истиқлол тавачҷуи Роҳбарияти олии давлат ба ҳуқуқи занон, масъалаи фароҳам овардани имконияти баробар бо мардон ва ҷалби бештари бонувон дар ҳаёти ҷамъиятиву сиёсии давлат рӯи қор омад».

АМИТ «Ховар»: Баҳри хифзи ҳуқуқи манфиатҳои занон ва баланд бардоштани мартабаи онҳо дар ҷомеа қадом санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ қабул гардидаанд?

Мавлуда Каландарзода: Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз омилҳои асосии дар ҷомеа баланд бардоштани мартабаи эътибори занон дар ҳалли масъалаҳои баробарии ҷинсӣ зану мард, мавқеи зан дар оила, ҳуқуқи вазифаҳои мутақобилаи зану шавҳар дар қорҳои оиладорӣ, таҳсили духтарон дар мактабу донишгоҳҳои муосир, фаъолияти меҳнатии занон дар қорхонаву муассисаҳо ва масоили фаъолияти ҷамъиятию сиёсии занон дида, қабл аз ҳама, дар ин ҷода заминаи ҳуқуқӣ фароҳам овард. Бобати амалӣ гардонидани ин мақсадҳо якҷанд санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, аз ҷумла, Фармони Президенти мамлакат «Дар бораи тадбирҳои баланд бардоштани нақши зан дар ҷомеа», Барномаи давлатии «Самтҳои асосии сиёсати давлатӣ оид ба таъмин намудани ҳуқуқи имконияти баробарӣ мардон ва занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи қарорҳои давлатии баробар ҳуқуқии мардону занон ва имкониятҳои баробарӣ амалигардонии онҳо», «Стратегияи миллии фаъолгардонии нақши занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки ба баланд бардоштани эътибору манзалати

бонувон, маърифати ҳукукии онҳо, иштироки фаъолони бонувон дар ҳаёти сиёсӣ иктисодӣ иқтимоӣ ва бунёди ҷомеаи демократӣ равона гардидааст, қабулу амалӣ карда шуда истодаанд.

Мояи сарфарозӣ ифтихори занон аст, ки кӯшишу талошҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ — Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон чихати баланд бардоштани мақоми зан дар ҷомеа ва ҷалби ҳарчи бештари занону духтарон ба ҳаёти сиёсӣ иқтимоӣ мамлакат самара ба бор оварда, имрӯзҳо онон дар тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа, аз ҷумла, илму маориф, тандурустӣ хифзи иқтимоӣ, молияву бонк, кишоварзӣ саноат, хифзи тартиботи ҷамъиятӣ мудрофия, адлияву суд ва дигарҳо сарбаландона фаъолият намуда, боварии Сарвари давлатро амалан ба ҷо меоваранд. Зеро дастгирӣ пуштибонӣ, боварӣ ба қобилияти истеъдоди онҳо боиси рӯҳбаландӣ ва дучанд гардидани масъулиятнокӣ баҳри рушди ҷомеа, пешрафти амалҳои ободонӣ созидагӣ мегардад.

АМИТ «Ховар»: Зани ҷомеаи муосири тоҷикро чӣ гуна дидан меҳафед?

Мавлуда Каландарзода: Занону бонувон ҳамеша толиби сулҳу ваҳдат, ободӣ ва оромии диёр буданду ҳастанд. Ин рисолати бузург раҳнамои рӯзгори бонувони мо мебошад. Имрӯз мо бояд ба он муваффақ шавем, ки қулли занон ҳудудҳои бемаърифат бошанд. Пешвои муаззам миллат нисбат ба модарон ва занону бонувон таваҷҷуҳи зиёд зоҳир намуда, ин қисми ҷомеаро ҳамеша ҳамчун нерӯи ташаббускор, масъулиятшинос ва қардони заҳматнависанда эҳтиром ва дастгирӣ мекунанд. Имрӯз дар ҷомеаи Тоҷикистон баҳше нест, ки дар он занон – модарон фаъолият надошта бошанд. Ҳоло занону модарони мо дар қатори мардон дар тамоми соҳаҳо, аз ҷумла дар мақомоти судӣ босамар фаъолият доранд.

Боварӣ дорем, ки занону модарон минбаъд низ бо дарки баланди масъулият дар ҳаёти сиёсӣ иқтимоӣ ва фарҳангии ҷомеа фаъолони иштирок намуда, кӯшиш мекунанд, ки бо азму иродаи қавӣ ва қамол қардони дар пешрафти ободии Тоҷикистон сахм гузоранд.

АМИТ «Ховар»: Саҳми занону бонувони мамлакатро дар рушди мақомоти судӣ чӣ гуна арзёбӣ менамояд?

Мавлуда Каландарзода: Дар ҳокимияти судӣ, ки яке аз шохаҳои мустақили ҳокимияти давлатӣ аст, занону бонувон бо масъулияти баланд рисолати ба амалбарории адолати судиро таъмин менамоянд. Шумораи умумии судяҳо аз ҳисоби занон дар судҳои ҷумҳурӣ 94 нафарро ташкил медиҳад, дар ҳолате, ки шумораи судяҳо 485 адад аст, яъне 19,1 фоиз мебошад. Дар мансаби роҳбарикунанда 3,2 фоиз ё 16 нафар занон фаъолият доранд.

АМИТ «Ховар»: Фаъолият дар мақомоти судӣ аз зан-модар кадом ҷислатхоро тақозо менамояд?

Мавлуда Каландарзода: Аз таҷрибаи қорӣ мегӯям, ки дар кадом ҷодае, ки зан фаъолият дорад, он ҷо адлу инсоф пойдор буда, ободӣ, тартибу низомӣ қорбарӣ хуб ба роҳ монда шудааст. Инчунин таҳлили фаъолияти судҳо нишон медиҳад, ки занон дар амалигардонии адолати судӣ баробари мардон бо масъулияти ҷиддӣ, содиқонаву софдилона ҷиҳати барқарорсозии адолати судию иҷтимоӣ заҳмат мекашанд. Дар даврони Истиқлоли давлатӣ Ҳукумати мамлакат сиёсати дастгирии занону бонувонро тақвият бахшида, Пешвои миллат дар Паёми наҷвати худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон иброз намуданд, ки “то даме, ки ман ҳастам, пайваста шумо, бонувони азизро дастгирӣ мекунам, шумо ҳам ба хидмати содиқона пайи беҳбудии Ватан идома бахшед”. Албатта, ин эътимоду боварии Пешвои миллат барои бонувон шарафмандии бузург аст. Ҷавобан ба он мо, занон тамоми неруи донишу таҷрибаамонро бо садоқату масъулияти баланд баҳри ободонию пешрафти Ватани маҳбӯб, тарбияи насли ҷавони боҳираду оқил, ҳудшиносу ватандӯст барои ояндаи миллат равона менамоем.

АМИТ «Ховар»: Мегӯянд, ки тамоми бузургону нобиғаҳо ва паёмбаронро модар ба дунё овардааст, аз ин рӯ бузургии зан-модар аз диди Шумо?

Мавлуда Каландарзода: Дар фарҳанги башарият ва маънавияти инсонӣ Модар ва эҳтироми вай дар сатҳи ҳама баланд қарор дорад ва зерини ибораи Модар сифатҳои волеи инсонӣ, ба мисли, меҳру муҳаббат, некиву наҷвқорӣ, ҳушғуфторию ҳушрафторӣ, бузургиву ҳоқсорӣ нуҳуфтааст. Модар офарандаи ҳаёт буда, дар олам муқаддастар аз модар мавҷуде нест. Ё ба инсон ҳафти мебахшаду дар домони биҳиштиаш тифлашро гизо дода, бо сад меҳру муҳаббат ҷун гавҳари бебаҳо парвариш намуда, бо ҳазорон умеду орзуҳои ширин ба қамол мерасонад. Бояд гуфт, ки гузаштагонӣ мо барои шаклгирии тамаддун нақши асосӣ ва ҷовидона бозидаанд. Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, Ал-Ҳоразмӣ, Абурайхони Берунӣ, Абдулқосими Фирдавсиву Мавлоно Румӣ, Умари Хайёму Абуалӣ Сино ва садҳои дигар фарзандони ин миллат дар соҳаи илму фарҳанг, дину оин, ҳунармандӣ ба қулли инсоният хидмати беандоза қардаанд. Шухрати онҳо ҷаҳонро

гирифтааст, моёи ифтихор аст, ки ононро ба башарият модари тоҷик арзи хастӣ бахшида, таълиму тарбият додааст.

АМИТ «Ховар»: Назари Шумо ба қабул ва татбики қонуни миллий «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд»?

Мавлуда Каландарзода: Вазифаи имрӯзаи мо, модарон дар марҳилаи муосири шиддатноки ҷаҳонӣ барои фардои Тоҷикистон тарбия ва ба ӯ расонидани насли солиму солаҳ, хушӯро зақӣ, оқилу доно, кавииродаву меҳандӯсту меҳанпарвар мебошад. Зеро, ҳангоме фарзанд аз тарбияву таълим баҳра нагирифта бенасиб шуд, сустиродаву нодон мемонад ва ғумроху фирефтаи ғурӯҳҳои ғаразнокӣ ифротгаро ғардиданаш мушкилие надорад. Инчӯ таъкид намудан ба маврид аст, ки татбики яке аз қонунҳои миллий- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» ҳадафҳои дар боло зикргардидаро дар ҳаёти ҷомеа амаливу таъмин мекунад. Ва боз ҳам оид ба ҳиради волову ояндабинонаи Пешвои муаззами миллат бобати қабули ин қонуни миллий аҳсану сипос меҳонем.

АМИТ «Ховар»: Таманниёти Шумо ба модарони тоҷик?

Мавлуда Каландарзода: Қабл аз ҳама, ҳамагон модар суботу орошастагиву оромии софи Ватани азизамонро таманно менамоем, зеро танҳо дар ҷунин ғазо Модар метавонад хушбахту соодатманд бошад. Бигӯзор нуру хуршеди ҷаҳраи равшану ғарми модаронамон солаҳои тӯлонӣ оромиши қалбҳо ва сафобаҳши ҳаётамон бошад.

**Мусохиб
Марзия САИДЗОДА,
АМИТ «Ховар»**